

УДК 338.48 (477)

DOI <https://doi.org/10.32782/geochasvnu.2024.3.12>

Інна Тишук

кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства,
Волинський національний університет імені Лесі Українки
innatv78@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1042-9495>

Ольга Ільїна

кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства,
Волинський національний університет імені Лесі Українки
olga777ilyina@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8965-0629>

СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: СТАН, ДИНАМІКА, МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Анотація. Сільський зелений туризм у сучасному світі набуває все більшого значення як важливий компонент сталого розвитку та рекреаційної діяльності. Україна зі своєю багатою природною спадщиною та традиціями сільського господарювання має значний потенціал для розвитку цього напрямку. Сільський зелений туризм не лише стає популярним видом відпочинку, а й сприяє збереженню культурної спадщини, підтримці сільських громад та створенню нових можливостей для підприємництва. Розглянуто сучасний стан сільського зеленого туризму в Україні, проведено аналіз та оцінку діяльності, визначено основні перспективи розвитку сільського зеленого туризму. На міжнародному рівні сільський зелений туризм розглядається як альтернатива сільському господарству щодо розмірів отриманих прибутків. Україні необхідно переймати міжнародний досвід, де важливе значення та державну підтримку мають програми залучення громад до сільського зеленого туризму. Вивчено досвід іноземних країн, таких як Франція, Італія, Польща, Туреччина, у сфері розвитку сільського зеленого туризму. Виділено основні напрями, що можуть сприяти ефективному розвитку сільського зеленого туризму в Україні.

Ключові слова: сільський зелений туризм, садиба, категоризація, сертифікація.

Tyshchuk Inna, Ilyina Olga. RURAL GREEN TOURISM IN UKRAINE: STATUS, DYNAMICS, INTERNATIONAL EXPERIENCE

Abstract. Rural green tourism in the modern world is gaining more and more importance as an important component of sustainable development and recreational activities. Ukraine, with its rich natural heritage and agricultural traditions, has significant potential for the development of this direction. Rural green tourism not only becomes a popular type of recreation, but also contributes to the preservation of cultural heritage, support of rural communities and creation of new opportunities for entrepreneurship. The current state of rural green tourism in Ukraine was considered, an analysis and assessment of activity was carried out, and the main prospects for the development of rural green tourism were determined. At the international level, rural green tourism is considered as an alternative to agriculture in terms of the amount of profits received. Ukraine needs to adopt the international experience, where programs involving communities in rural green tourism are of great importance and state support. The experience of foreign countries, such as: France, Italy, Poland, Turkey, in the field of rural green tourism development has been studied.

Based on the analysis, the tasks of developing rural green tourism in Ukraine to create a quality tourist product and improve the socio-economic situation in rural areas are determined. The main tasks are: providing systematic advisory support to rural tourism entities to promote development through the implementation of informational and educational programs for the population; formation of a positive image of the country in the field of rural green tourism on the domestic and foreign tourist markets; improvement of tourist infrastructure and effective use of recreational resources; provision of highly qualified specialists in the field of tourism and recreation; implementation of a single database for "green" estates and creation of an official website.

Ukraine, despite the existing difficulties, due to its natural resources, unique landscape and climatic conditions and favorable geographical location, has a significant potential and favorable conditions for the transformation of rural green tourism into a highly profitable sector of the economy.

Key words: rural green tourism, homestead, categorization, certification.

Актуальність теми дослідження. Дослідження сільського зеленого туризму в Україні відкриває перспективні горизонти для вивчення та впровадження нових підходів, що сприятимуть сталому розвитку та підвищенню конкурентоспроможності країни на туристичному ринку.

Сільський зелений туризм відіграє важливу роль у генерації доходів та забезпеченні зайнятості населення, тому належна його оцінка має велике значення для економіки країни загалом. Важливо відзначити, що така оцінка стає складною через недосконалість статистичного обліку, обмежену джерельну базу, відсутність єдиної методики та порівняння показників. Дані, що надають громадські організації, окремі державні установи на різних рівнях та оператори зв'язку, часто є неповними та орієнтованими, не відображаючи повністю реальну картину. Ця ситуація призводить до недооцінки ролі сільського зеленого туризму й вимагає пошуку шляхів для належного відображення його у статистичних спостереженнях.

Зростання інтересу до сільського зеленого туризму може призвести до значного вкладу в місцеву економіку. Створення нових робочих місць та забезпечення розвитку малих підприємств і залучення інвестицій у туристичну інфраструктуру сприятиме екологічно відповідальному та економічно стійкому розвитку регіонів. Сільський зелений туризм є основним інструментом для підтримки місцевих громад, особливо віддалених та менш розвинених регіонів, де інші джерела доходів можуть бути обмеженими. Розвиток сільського зеленого туризму в Україні допомагає збереженню та популяризації національної культурної спадщини, що важливо в сучасних умовах.

Після пандемії COVID-19 та змін у підходах до подорожей сільський туризм популяризує Україну, оскільки він пропонує менш масові та більш безпечні варіанти відпочинку, а також сприяє покращенню якості послуг та збільшенню туристів через впровадження сучасних технологій, таких як віртуальні тури та цифрові платформи для бронювання.

Отже, для розробки конкретних та ефективних стратегій розвитку сільського зеленого туризму в Україні важливо мати достовірні та надійні дані, що відображають реальний стан галузі.

Стан вивчення питання з аналізом основних праць. Значний внесок у дослідження сільського зеленого туризму в Україні зробили вітчизняні науковці. Поміж них – Г.М. Христенко, З. М. Герасимів, О.Б. Підлужна, які дослідили необхідність розвитку туристичної галузі, важливим сегментом якої є сільський зелений туризм [18]; О.М. Сердюкова – сутність сільського зеленого туризму [13]; В.І. Биркович – сільський зелений туризм як пріоритет розвитку туристичної галузі України [2]; С.В. Тищенко – сільський зелений туризм у контексті розвитку нетрадиційної форми господарювання [16]; А.Ю. Стренковська, О.М. Євдокімова – основні проблеми та перспективи розвитку зеленого туризму в Україні [14]; В.В. Папп – пріоритетний напрям розвитку сільських територій [12]; В.М. Чеглей – світовий досвід розвитку сільського зеленого туризму [19]; З.Б. Живко, Ю.З. Боруцька, М.М. Рій – чинники розвитку сільського зеленого туризму в Україні [6]; Г.І. Гапоненко, А.В. Василенко, І.М. Шамара – перспективи організації Зелених шляхів в Україні як пріоритетний напрям розвитку ринку внутрішнього туризму [4]; О.А. Дудзяк – порівняльна характеристика розвитку сільського зеленого туризму (агротуристички) в західних регіонах України та прикордонних регіонах [5]; В.О. Бойко – конкурентоспроможність підприємств екологічного (зеленого) туризму [1]; І.В. Литвин, М.А. Нек – регіональні проблеми розвитку сільського зеленого туризму [8]; Л.Ю. Матвійчук, І.В. Тищук – методологічні аспекти та практичний досвід сільського зеленого туризму як чинника регіонального розвитку [9]; В.В. Іванишин, А.П. Печенюк – статистичні аспекти сільського зеленого туризму [7]; Л.В. Ярема – перспективи розвитку сільського зеленого туризму [20] та ін. Однак важливі аспекти становлення та розвитку сільського зеленого туризму потребують детальних досліджень фахівцями різних галузей.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є аналіз сільського зеленого туризму в Україні. Основні завдання: проаналізувати сучасний стан і динаміку розвитку сільського зеленого туризму та його значення, розглянути зарубіжний досвід, з'ясувати геопросторо-

вий розподіл садиб за категоріями, визначити ключові завдання розвитку сільського зеленого туризму в Україні для створення якісного туристичного продукту та покращення соціально-економічної ситуації.

Виклад основного матеріалу. Під час війни в Україні туристична галузь зазнає серйозних впливів та змін, що суттєво впливають на її розвиток та функціонування. Воєнний конфлікт призвів до різкого зменшення числа туристів. Оскільки іноземці утримуються від подорожей в Україну з огляду на небезпеку та нестабільність, зменшилась і кількість туристичних операторів і туристичних агентів.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця діяльності туроператорів та турагентів за 2019–2022 рр.

Рік	Загальна кількість	
	Туроператорів	турагентів
2019	538	3903
2020	452	3415
2020/2019, %	-15,98	-12,5
2021	1141	8751
2022	716	6761
2022/2021, %	-37,24	-22,74
2022/2019, %	+33,08	+73,22

У 2020 р. порівняно з 2019 р. кількість туроператорів зменшилася на 15,98%. Це зумовлено впливом світової пандемії коронавірусу. Кількість туристичних агентів зменшилася на 12,5%. Натомість динамічне зростання загальної кількості туристичних операторів відбулося у 2022 р. порівняно з 2019 р. на 33,08% та турагентів на 73,22% (табл. 1).

Для економіки України негативним явищем слід вважати й збільшення показників кількості громадян, які виїхали за межі держави з різною метою. Цей показник впливає на рівень розвитку внутрішнього туризму. Аналіз потоків громадян, які виїхали за кордон у 2022 р., порівняно з 2021 р. засвідчує, що вони збільшилися на 9,5% (рис. 1). Прямий внесок туризму у ВВП в Україні у 2020 р. становив 3,9, загальний – 12,6%.

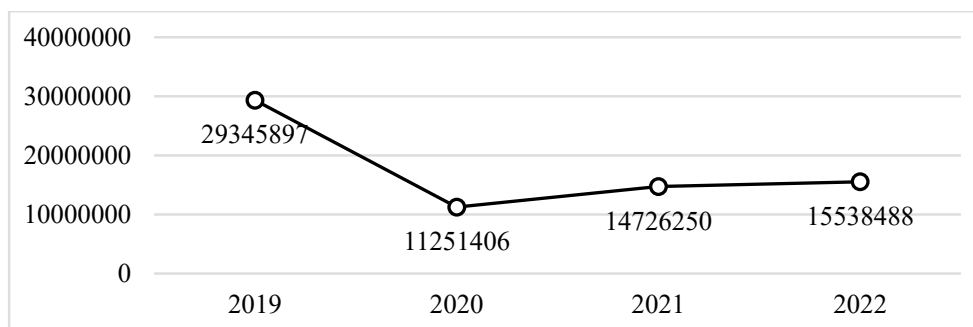

Рис. 1. Динаміка кількості громадян України, які виїхали за кордон, осіб

Сільський зелений туризм як вид туристичної діяльності суттєво впливає на загальний внесок туризму в національний валовий внутрішній продукт і на розвиток сільських територій. У 2021 р. Міністерство культури та інформаційної політики України спільно з Державним агентством розвитку туризму оприлюднило результати ролінгового дослідження, що вивчало попит на туристичні продукти різних соціальних та вікових груп населення. Провести свою відпустку в Україні планувала понад половина респондентів (53,1%), тоді як лише кожен десятий розглядав можливість виїзду за кордон. Серед тих, хто обирав відпочинок в Україні, 44,5% планували відпочивати за межами своєї області. Згідно із зазначеним дослідженням, 36,5%

українців, які виявили бажання відпочивати, визначаються як потенційні споживачі послуг сільського зеленого туризму [10]. Проте чи здатні українські туристичні організації відповідати на зростання попиту і надавати відповідні послуги, оскільки сьогодні існують певні проблеми у розвитку сільського зеленого туризму, що визначаються низкою ключових аспектів (відсутність чіткої державної стратегії та належної політики, відповідної нормативно-правової бази, єдиних стандартів ціноутворення на послуги та пропозиції для туристів, ефективної рекламно-інформаційної кампанії, механізмів розподілу фінансових надходжень від сільського зеленого туризму та їхнього спрямування на потреби місцевого населення, концепції «статистики сільського зеленого туризму» як окремої категорії дослідження [7, с. 734]).

На розвиток сільського зеленого туризму впливає низький рівень формування та удосконалення туристичного іміджу України, недостатнє інформування щодо локацій для проведення сільських зелених турів та програм, недооцінка важливості залучення місцевого та сільського населення для розвитку цього виду туризму [15, с. 328].

Сільський зелений туризм зазнав численних змін, включаючи пандемію, кризові ситуації, зміну пріоритетів і вподобань туристів, а також зміну діяльності та можливостей селянських чи фермерських господарств та громад загалом. Відбулася адаптація до нових умов споживання та надання послуг сільського зеленого туризму.

У контексті військового конфлікту в Україні сільський зелений туризм має важливе значення як один із можливих шляхів сталого розвитку та підтримки сільських громад, оскільки внутрішні туристи надають перевагу спокійному відпочинку на природі. Позитивними сторонами внутрішнього туризму є: зростання зацікавлення у відпочинку в сільських та фермерських господарствах, збільшення кількості місць для відпочинку, розвиток послуг із харчування, дегустацій та майстеркласів за участю власних крафтових продуктів, організація івентів із традиційними обрядами та звичаями, обмін знаннями для впровадження органічного землеробства, апі- та іпотерапія тощо [17].

Популярності набуває оренда будинків із ділянкою в сільських місцевостях, віддалених від міст. Вимоги соціального дистанціювання підкреслюють індивідуалізацію відпочинку в колі родини чи друзів у здоровому сільському оточенні з високими стандартами якості. Селянські господарства та члени їхніх родин беруть на себе функції, що забезпечують споживачеві домашній комфорт, якісне харчування, безпеку та гарантії якості без залучення додаткового робочого персоналу [3]. Сільський зелений туризм є одним із основних інструментів для сільських громад у пошуку альтернативних джерел доходів, оскільки він дає змогу диверсифікувати економіку та зменшити залежність від традиційного господарювання в умовах військового конфлікту (табл. 2).

Таблиця 2

Основні аспекти значення сільського зеленого туризму для регіону

Основні аспекти	Значення
диверсифікація економіки	зменшення залежності від традиційного господарювання в умовах військового конфлікту
соціальна інтеграція	збереження та підтримка спільнот в умовах військового конфлікту через створення нових туристичних об'єктів та послуг, що сприятиме соціальній інтеграції місцевого населення, стимулюючи взаємодії між місцевими жителями та туристами
збереження культурної спадщини	популяризація культурної спадщини регіону в умовах нестабільності через поцінування туристами автентичності та місцевих традицій, що сприятиме збереженню історичного спадку
створення нових робочих місць	створення нових робочих місць для місцевого населення може позитивно впливати на економічну ситуацію в районі
підвищення обізнаності та міжнародної підтримки	сприяння підвищенню обізнаності щодо потреб та викликів місцевого населення під час війни, що може призвести до більшої міжнародної підтримки та уваги до конфлікту

Важливо зауважити, що ефективний розвиток сільського зеленого туризму в умовах війни вимагає врахування безпекових аспектів, ретельного планування та співпраці всіх сторін, задіяних у розвитку туристичної галузі [3]. Необхідною умовою при організації сільського зеленого туризму є безпечність послуги, що є ключовою конкурентною перевагою та забезпечує туристу захист його здоров'я з одночасним підвищенням якості послуг сільської гостинності з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог та стандартів програми «Українська гостинна садиба», а також з використанням спеціального знака #Подорожуй Безпечно (Safe travels) (рис. 2).

Рис. 2. Особлива відзнака #Подорожуй Безпечно (Safe travels)

На підставі Закону України «Про туризм», аналогічних стандартів країн-членів Європейської федерації сільського та фермерського туризму EUROGITES (Австрії, Ірландії, Німеччини, Польщі, Угорщини, Швеції, Швейцарії, Чехії) та міждержавних стандартів на туристично-екскурсійне обслуговування Спілкою сільського зеленого туризму України у період із 2017 до 2018 р. було здійснено підготовку Програми добровільної категоризації у сфері сільського зеленого туризму «Українська гостинна садиба» та категоризаційних вимог. Передбачено встановлення вимог до компетенції експертів-консультантів (аудиторів), умов використання Знаку та сертифікату, а також визначення правил, процедур і періодичності оцінки відповідності самодекларованих садиб (об'єктів розміщення) вимогам стандарту.

Основною метою розроблених стандартів є уніфікація вимог, знаків та логотипів, спрощення системи проведення оцінки відповідності для розуміння як надавачами, так і споживачами послуг переваг сертифікованих садиб. Вони спрямовані на розроблення вимог до процедур проведення інспекційних аудитів на відповідність розробленим критеріям. Мета категоризації полягає в чіткому визначенні відповідності критеріїв та рівня якості для споживачів і стимулюванні розвитку різних форм розміщення в сільській місцевості, оскільки об'єднання сільських садиб у сучасну конкурентну мережу туристичного продукту «Українська гостинна садиба» є ефективним кроком на шляху до підвищення якості комплексного обслуговування туристів, а також сприяє розвитку сільських територій в Україні.

Запропонована категоризація, що визначається результатами сертифікації, спрямована на підтримку популяризації відпочинку в селі, на контроль якості послуг сільського зеленого туризму та просування цих послуг на туристичні ринки Європи та світу через стандарти України у сфері сільського зеленого туризму «Українська гостинна садиба».

За доступною інформацією Спілки [11] здійснений аналіз кількості садиб, які отримали сертифікат «Українська гостинна садиба» відповідно до категорії (рис. 3).

Кількість садиб, що отримали категорію «Українська гостинна садиба», за регіонами України станом на 2024 р. наведено в табл. 3. Найбільша кількість садиб зосереджена у Закарпатській області (9 сертифікованих садиб), до лідерів відносимо Черкаську та Дніпропетровську області.

Популярними садибами є: «Диканька», «Веселка», «Два куми» (Дніпропетровська область), «На Бабієвій горі» (Івано-Франківська область), «Епіравлик» (Тернопільська область), «Соко-

линий хутір» (Чернігівська область). Садиби «Диканька» та «Веселка» входять до кластеру «Особисте селянське господарство «Сьоме небо».

Рис. 3. Кількість садіб за категоріями, які отримали сертифікат «Українська гостинна садиба», 2024 р.

Таблиця 3

Садиби, що отримали категорію «Українська гостинна садиба», за областями (2024 р.)

Область	Усього	Загальна кількість садіб за категоріями				
		третя	друга	перша	базова	садиба без наявності категорії
Закарпатська	9	–	5	3	1	–
Івано-Франківська	3	1	–	2	–	–
Львівська	2	–	2	–	–	–
Чернівецька	1	–	–	–	–	1
Тернопільська	1	–	–	–	–	1
Київська	4	3	–	1	–	–
Черкаська	7	1	1	3	2	–
Полтавська	4	–	–	1	3	–
Кіровоградська	1	1	–	–	–	–
Харківська	2	–	1	–	1	–
Дніпропетровська	5	4	–	1	–	–
Одеська	3	1	–	–	2	–
Запорізька	1	–	1	–	–	–
Всього	43	11	10	11	9	2

У регіонах України сільський зелений туризм розвивається нерівномірно, оскільки, як показує практика, впливовим чинником є географічне розташування та природні ресурси. Частка садіб за великими регіонами наведена на рис. 4.

Аналіз міжнародного досвіду щодо розвитку екологічного (зеленого) туризму дає змогу з'ясувати його інструментарій, особливості впливу на соціально-економічний розвиток країни.

У Польщі стратегічним спрямуванням розвитку туризму є культурний, діловий, активний, оздоровчий та сільський туризм. У рамках туристичних стратегій польських воєводств еко-туризм вважається складником сільського туризму, включаючи проживання на фермерських господарствах, участь у фольклорних подіях, вивчення народних ремесел, відвідування традиційних фермерських господарств, а також екологічний туризм, зокрема відвідування національних і ландшафтних парків та заповідників.

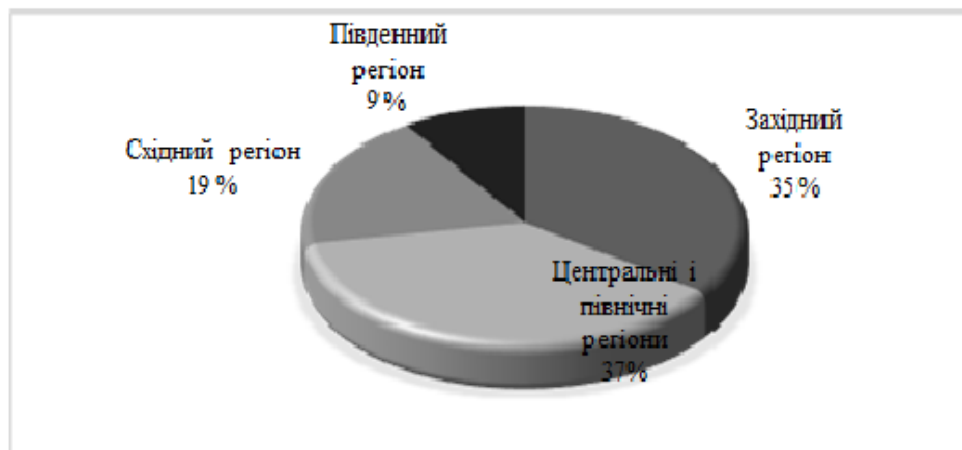

Рис. 4. Частка садиб за регіонами України, 2024 р.

Основні інструменти, що використовує Польща для розвитку сільського туризму: створення туристичного продукту «Агротуризм Малопольщі – знак якості»; вдосконалення системи ідентифікації та продажу агротуристичного продукту, включаючи електронну систему реєстрації та бронювання; розробка агротуристичних пропозицій для різних груп, таких як діти й молодь, сім'ї та особи з обмеженими можливостями; впровадження системи преміювання (винагородження) для регіональних будівельних проєктів, що є характерними для територій Малопольщі, зокрема будівель із дерева; використання аспекту культурного різноманіття Малопольщі з метою збагачення та розширення пропозицій агротуризму.

Відповідно до стратегій воєводства Польщі також враховується: розвиток туристичного напрямку через створення велосипедних та пішохідних маршрутів, що об'єднують найпривабливіші природні, ландшафтні та культурні об'єкти регіону; модернізація інформаційних та освітніх інструментів для підвищення привабливості туристичного продукту, включаючи екотуристичні ігри та мобільні додатки, а також створення тематичних туристичних пакетів для різних вікових груп; реалізація проєктів географічних карт у формі емоційної картографії для підвищення інтересу до туристичних об'єктів. Здійснення екотуристичних проєктів відбувається переважно на місцевому рівні у співпраці із громадськими організаціями.

Дуже цікавим є досвід організації сільського зеленого туризму у Франції, де приділена значна увага розвитку екотуризму шляхом розроблення дорожньої карти, визначеної як «17 заходів щодо перетворення Франції на провідний напрям екотуризму». Екотуризм визначається як форма туризму, що базується на «м'яких видах подорожей» (річковий, кінний, велосипедний, піший туризм), що передбачає близькість до природи та місцевого населення.

Розвитку екотуризму сприяють також національні бренди, що визначають природні території й охороняються відповідно до принципів сталого розвитку: «Зелений курорт» – лейбл, що видається Французькою федерацією зелених курортів туристичним комплексам, що пропонують автентичний відпочинок без шкоди навколишньому середовищу; регіональні природні парки Франції (їх у країні нараховується 56), серед іншого, виступають місцем для зеленого туризму; «Визначні природні об'єкти Франції» – лейбл, що присуджується Міністерством екології Франції на 6 років природним територіям, які охороняються з урахуванням принципів сталого розвитку, що сприяє збереженню пейзажів та «духу місцевості».

Серед інструментів для підвищення туристичної привабливості Туреччини перевага надається альтернативним видам туризму, зокрема екотуризму. З цією метою здійснюється: розвиток та планування відповідної інфраструктури, що включає розробку маршрутів та їх внесення до системи GPS, створення проміжних станцій та облаштування місць для ночівлі; залучення місцевого населення через проведення тренінгів щодо створення туристичного продукту, адміністрування туризму та надання високоякісного сервісу; сприяння будівництву музеїв під від-

критим небом та створення спеціальних інформаційних центрів для туристів; прокладення маршрутів у привабливих місцевостях, зокрема до водоспадів, печер, скель, із метою створення цікавих екотуристичних трас.

Екотуристичні маршрути залишаються на етапі розробки й до кінця 2024 р. Передбачається реалізація 110 проєктів у всіх 81 провінціях країни. Людям доступні зелені пішохідні маршрути, що надаються туристичними операторами, такими як, наприклад, Eсо Turkey. Крім того, існують спеціалізовані екологічні тури, що включають екскурсії до історичних об'єктів та фермерських господарств, де вирощуються органічні овочі та фрукти, а також мальовничі піші прогулянки.

Цікавим прикладом для України слугує досвід Італії, зокрема регіону Лігурія, де підтримка агротуризму закріплена на законодавчому рівні. У регіоні Лігурія надається підтримка сільському господарству, розвитку сільських районів, рибальства та рибного господарства. Влада тут сприяє відповідним формам туризму, пов'язаним із сушею та морем, із метою: захисту, кваліфікації та вдосконалення конкретних сільськогосподарських та рибних ресурсів; захисту, кваліфікації та активізації діяльності фермерів та рибалок; сприяння підтримці людської діяльності в сільських районах; сприяння багатofункціональності фермерів та рибалок; просування та вдосконалення традиційних і якісних продуктів та супутніх харчових та винних делікатесів; збереження культурних традицій села та рибальства шляхом належної освіти споживання; забезпечення збереження сільської, екологічної та будівельної спадщини за допомогою захисту ландшафтних особливостей; покращення пропозиції та якості послуг, наданих користувачам.

Асоціація «Зелений туризм» (Turismo Verde) є об'єднанням італійських фермерів, які входять до структури La Cia-Agricoltori Italiani. Ця асоціація представляє та захищає інтереси фермерів, що займаються агротуризмом, збереженням біорізноманіття, сільського ландшафту та місцевих культурних традицій.

Аналіз зарубіжного досвіду розвитку сільського зеленого туризму дає підстави визначити ключові форми роботи, спрямовані на ефективний розвиток сільського зеленого туризму в Україні. Зокрема, це розроблення регіональних програм розвитку сільського зеленого туризму на державному рівні, упорядкування нормативно-правових основ шляхом ухвалення Закону України «Про сільський зелений туризм», створення сприятливих умов для надання податкових пільг та кредитів власникам садиб. Важливо створити інформаційно-маркетингову службу, що базується на наданні різноманітних послуг для туристів та підприємців, таких як: проведення нових досліджень для вивчення та прогнозування попиту на туристичні послуги, налагодження потужної реклами, випуск високоякісного інформаційно-довідкового матеріалу, який включатиме каталог садиб.

Висновки. На основі проведеного аналізу визначено ключові завдання розвитку сільського зеленого туризму в Україні для створення якісного туристичного продукту та покращення соціально-економічної ситуації в сільських місцевостях. До головних завдань відносимо: забезпечення системного консультативного супроводу суб'єктів сільського туризму для сприяння розвитку через реалізацію інформаційно-навчальних програм для населення; формування позитивного іміджу країни у сфері сільського зеленого туризму на внутрішньому та зовнішньому туристичному ринку; покращення туристичної інфраструктури та ефективне використання рекреаційних ресурсів; забезпечення висококваліфікованими фахівцями у галузі туризму та рекреації; впровадження єдиної бази даних для «зелених» садиб та створення офіційного вебсайту.

Україна, попри наявні труднощі, за рахунок своїх природних ресурсів, унікальних ландшафтно-кліматичних умов та вигідного географічного положення має значний потенціал і сприятливі умови для перетворення сільського зеленого туризму на високоприбутковий сектор економіки.

Новизна дослідження полягає в аналізі сучасного стану та динаміки сільського зеленого туризму в Україні, узагальненні зарубіжного досвіду, з'ясуванні завдань та перспектив його подальшого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Бойко В.О. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи. *Агросвіт*. 2020. № 22. С. 58–65.
2. Брикович В.І. Сільський зелений туризм – пріоритет розвитку туристичної галузі України. *Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник*. 2008. № 1 (6). С. 138–143.
3. Васильєв В. З урбанізованого до природного: головні тренди сільського зеленого туризму у 2021 році. URL: https://agroportal.ua/ua/views/blogs/iz-urbanizirovannogo-k-prirodnomu-glavnye-trendy-selskogo-zelenogo-turizma-v-2021-godu/?fbclid=IwAR2OBuh4JG_5rsYCy5fwRwAC0JhB_0TrbEp006dKuJaqAхqPfWhTR3zexgM (дата звернення: 22.01.2024)
4. Гапоненко Г.І., Василенко А.В., Шамара І.М. Перспективи організації «Зелених шляхів» в Україні як пріоритетний напрямок розвитку ринку внутрішнього туризму. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2021. № 13. С. 174–185.
5. Дудзяк О.А. Порівняльна характеристика розвитку сільського зеленого туризму (агротуристички) в західних регіонах України та прикордонних регіонах Польщі. *Ефективна економіка*. 2018. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6190> (дата звернення: 22.01.2024).
6. Живко З., Боруцька Ю., Рій М. Чинники розвитку сільського зеленого туризму в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-25>.
7. Іванишин В.В., Печенюк А.П. Особливості статистичних досліджень сільського зеленого туризму. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 12. С. 730–735.
8. Литвин І.В., Нек М.А. Проблеми та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в регіоні. *Регіональна економіка*. 2013. № 2. С. 81–88.
9. Матвійчук Л.Ю., Тищук І.В. Сільський зелений туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід : монографія. Луцьк : РВВ Луцьк. НТУ, 2017. 260 с.
10. МКІП та ДАРТ презентували результати дослідження туристичних настроїв українців. *Державне агентство розвитку туризму*. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/mkip-ta-dartprezentovali-rezultati-doslidzhennya-turistichnih-nastroyiv-ukrayinciv> (дата звернення: 10.01.2024).
11. ГО «Спілка сільського зеленого туризму України» : вебсайт. URL: greentour.com.ua (дата звернення: 25.01.2024).
12. Пап В.В. Сільський зелений туризм як пріоритетний напрям розвитку сільських територій. *Агросвіт*. 2015. № 18. С. 17–22.
13. Сердюкова О.М. Сутність сільського зеленого туризму. *Економіка та держава*. 2014. № 3. С. 87–90.
14. Стренковська А.Ю., Євдокімова О.М. Проблеми та перспективи розвитку зеленого туризму в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38 (2). С. 42–44.
15. Теодорович Л. Екологічний туризм у НПП України: теоретичні та практичні аспекти. *Вісник Львівського університету. Серія «Географічна»*. 2013. Вип. 41. С. 318–330.
16. Тищенко С. В. Сільський зелений туризм у контексті розвитку нетрадиційної форми господарювання. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Вип. 8. С. 293–301.
17. Тищук І.В. Оцінка основних тенденцій розвитку сільського зеленого туризму в Україні. *Економічний форум*. 2018. № 4. С. 79–86.
18. Христенко Г.М., Герасимів З.М., Підлужна О.Б. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми і перспективи розвитку. *Ефективна економіка*. 2019. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7298> (дата звернення: 11.03.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.9.52.
19. Чеглей В.М. Світовий досвід розвитку сільського зеленого туризму. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Економіка»*. 2011. № 33, Ч. 3. С. 203–207.
20. Ярема Л.В. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7884> (дата звернення: 11.03.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.5.69.

References:

1. Boyko, V.O. (2020). Rural green tourism in Ukraine: problems and prospects. *Agroworld*, 22, 58–65. [In Ukrainian].
2. Brykovich, V.I. (2008). Rural green tourism – a priority for the development of the tourism industry of Ukraine. *Strategic priorities. Scientific and analytical quarterly collection*, 1(6), 138–143. [In Ukrainian].

3. Vasiliev, V. (2021). From urban to natural: the main trends of rural green tourism in 2021. Retrieved 22.01.2024 from https://agroportal.ua/ua/views/blogs/iz-urbanizirovannogo-k-prirodnomu-glavnye-trendy-selskogo-zelenogo-turizma-v-2021-godu/?fbclid=IwAR2OBuh4JG_5rsYCy5fwRwAC0JhB_0TrbEp006dKujaqAxqPfWhTR3zexgM [In Ukrainian].
4. Gaponenko, G.I., Vasylenko, A.V., & Shamara, I.M. (2021). Prospects of the “Green Ways” organization in Ukraine as a priority direction for the development of the domestic tourism market. *Bulletin of Kharkiv National University named after V. N. Karazin. Series: International relations. Economy. Local studies. Tourism*, 13, 174–185. [In Ukrainian].
5. Dudziak, O.A. (2018). Comparative characteristics of the development of rural green tourism (agritourism) in the western regions of Ukraine and the border regions of Poland. *Efficient economy*, 3. Retrieved 22.01.2024 from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6190> [In Ukrainian].
6. Zhivko, Z., Borutska, Yu., & Riy, M. (2021). Development factors of rural green tourism in Ukraine. *Economy and society*, 25. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-25> [In Ukrainian].
7. Ivanyshyn, V.V., & Pechenyuk, A.P. (2017). Peculiarities of statistical studies of rural green tourism. *Economy and society*, 12, 730–735. [In Ukrainian].
8. Lytvyn, I.V., Nek, M.A. (2013). Problems and prospects for the development of rural green tourism in the region. *Regional economy*, 2, 81–88. [In Ukrainian].
9. Matviychuk, L.Yu., Tyschuk, I.V. (2017). Rural green tourism as a factor of regional development: methodological aspect and practical experience: monograph. Lutsk: RVV of Lutsk National Technical University, 260. [In Ukrainian].
10. MKIP and DART presented the results of a study of tourist attitudes of Ukrainians. (2024). *State Tourism Development Agency*. Retrieved 10.01.2024 from <https://www.tourism.gov.ua/blog/mkip-ta-dartprezentuvali-rezultati-doslidzhennya-turistichnih-nastroyiv-ukrayinciv> [In Ukrainian].
11. Official website of the NGO “Union of Rural Green Tourism of Ukraine”. (2024). Retrieved 25.01.2024 from greentour.com.ua [In Ukrainian].
12. Papp, V.V. (2015). Rural green tourism as a priority direction for the development of rural areas. *Agroworld*, 18, 17–22. [In Ukrainian].
13. Serdyukova, O.M. (2014). The essence of rural green tourism. *Economy and the state*, 3, 87–90. [In Ukrainian].
14. Strenkovska, A. Yu., & Yevdokimova, O. M. (2019). Problems and prospects for the development of green tourism in Ukraine. *Black Sea Economic Studies*, 38(2), 42–44. [In Ukrainian].
15. Teodorovych, L. (2013). Ecological tourism in the NPP of Ukraine: theoretical and practical aspects. *Bulletin of Lviv University. The series is geographical*, 41, 318–330. [In Ukrainian].
16. Tyshchenko, S.V. (2018). Rural green tourism in the context of the development of a non-traditional form of management. *Scientific Bulletin of Kherson State University*, 8, 293–301. [In Ukrainian].
17. Tyschuk, I.V. (2018). Assessment of the main trends in the development of rural green tourism in Ukraine. *Scientific journal “Economic Forum”*, 4, 79–86. [In Ukrainian].
18. Khristenko, H.M., Gerasimov, Z.M., & Pidluzhna, O.B. (2019). Rural green tourism in Ukraine: problems and prospects for development. *Efficient economy*, 9. Retrieved 11.03.2024 from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7298; 10.32702/2307-2105-2019.9.52> [In Ukrainian].
19. Cheglei, V.M. (2011). World experience of rural green tourism development. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Economy*, 33, Part 3, 203–207. [In Ukrainian].
20. Yarema, L.V. (2020). Prospects for the development of rural green tourism. *Efficient economy*, 5. Retrieved 11.03.2024 from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7884; 10.32702/2307-2105-2020.5.69> [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії
13.03.2024 р.